

Raadsinformatiebrief

Zaaknummer: 29750-2025

Auteur	: Maartje Rijkers
Domein	: Ruimte
Team	: Klimaat en energie
E-mail	: Maartje.Rijkers@gemeentemaashorst.nl
Port.	: G.V.I.C. van Heeswijk

Aan de leden van de gemeenteraad van Maashorst.

Onderwerp

Onderzoek naar mogelijkheden invoering van 'groene leges'

Kennisnemen van

Het onderzoek naar de mogelijkheden van het invoeren van 'groene leges'. In deze brief gaan we in op de (on)mogelijkheden van 'groene leges'.

Inleiding

De gemeenteraad heeft (juli 2024) gevraagd om de mogelijkheden te onderzoeken van de invoering van 'groene leges' met de volgende randvoorwaarden:

- binnen de huidige capaciteit
- binnen bestaande budgetten

Waarom 'groene leges'?

Het bevorderen van verduurzamen van woningen en gebouwen draagt bij aan de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van CO2-reductie en klimaatadaptatie. Een gemeente kan meerdere instrumenten inzetten om verduurzaming van woningen te stimuleren. Het toepassen van 'groene leges' geeft een financiële prikkel om woningen te verduurzamen. Bij 'groene leges' wordt er namelijk een korting gegeven op de kosten van een vergunning voor verduurzaming van woningen. Het idee is dat geen of lagere leges voor vergunningaanvragen voor activiteiten die aan bepaalde duurzaamheidscriteria voldoen of die passen binnen de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen, een financiële prikkel voor burgers en organisaties kan zijn om (sneller) over te gaan tot het nemen van bepaalde duurzaamheidsmaatregelen

Wat zijn 'groene leges'?

Sommige verduurzamingmaatregelen passen niet binnen de regels van het bestemmingsplan en dan is het nodig om een vergunning aan te vragen. Dat kan in sommige gevallen bijvoorbeeld gelden voor het plaatsen van een warmtepomp, een zonneboiler, of het realiseren van groene daken. Hiervoor moeten legeskosten betaald worden.

Bij 'groene leges' kan een korting gegeven worden op de leges van de bepaalde activiteit. Dat kan gaan om een deel van de legeskosten, of bijvoorbeeld een korting van 100% op de legeskosten. De korting van de leges kan op voorhand toegepast worden, of achteraf na een controle teruggegeven worden.

VNG

De VNG heeft in het document '*Legesverordening als instrument om duurzaamheidsdoelen te realiseren*' op een rij gezet hoe 'groene leges' ingezet kunnen worden. Er dient afgewogen te worden voor welke maatregelen de 'groene leges' gaan gelden, met welk kortingspercentage, hoe de leges verrekend worden, en hoe de Legesverordening aangepast kan worden. Het document geeft voorbeelden. Elke gemeente dient zelf keuzes te maken in het 'hoe en wat'.

Legesverordening

De kostprijs van de leges van de gemeente Maashorst worden berekend volgens de Activity(A) Based(B) Costing(C)-method. Met deze methode worden de Maashorst-eigen processen (A) vermenigvuldigd met het uurtarief van de betreffende afdeling (C), om tot een tarief te komen. Deze tarieven van leges mogen maximaal kostendekkend zijn.

Gemeentes kunnen ervoor kiezen om bepaalde leges goedkoper te maken. In de gemeente Maashorst vragen we niet altijd het maximale kostendekkende tarief, omdat voor sommige activiteiten het vanwege ambitie of beleid (bijvoorbeeld) te rechtvaardigen is om een "korting" te geven op de leges. Dat kan voor groene leges dus ook worden ingesteld. Dit zou echter resulteren in een verlaging van de inkomsten en dus in een negatieve bijstelling van de Programmabegroting. Dit past niet bij het uitgangspunt van het Bestuursakkoord dat de gemeentelijke producten en de afvalstoffenheffing kostendekkend zijn.

Pilots in gemeenten

Er zijn een aantal gemeenten in Nederland die geëxperimenteerd hebben met het toepassen van 'groene leges'. Een aanzienlijk deel van de gemeenten die we gesproken hebben, is na de pilot niet verder gegaan met het instellen van 'groene leges'.

Hiervoor worden de volgende argumenten aangegeven:

- Er wordt nauwelijks gebruik van gemaakt en de inzet om een dergelijke regeling op te zetten, weegt niet op tegen het gebruik.
- De regeling 'groene leges' heeft nauwelijks effect. Voor verduurzamingsmaatregelen aan de woning, waarvoor soms een gemeentelijke vergunning aangevraagd moet worden, komt deze doelgroep vaak al in aanmerking voor de ISDE-subsidie. Bovendien blijkt dat er in zeer weinig gevallen leges betaald hoeven te worden voor verduurzamingsmaatregelen, omdat deze binnen het bestemmingsplan vallen en er dus geen vergunning nodig is.
- Niet voor alle verduurzamingsacties wordt een vergunning aangevraagd (het is waarschijnlijk dat er bijvoorbeeld in het geval van een warmtepomp niet altijd een vergunning wordt aangevraagd)
- In het geval van groot succes van 'groene leges', levert het een flinke daling van inkomsten op. Het is niet toegestaan om als compensatie andere vergunningen duurder te maken, omdat leges maximaal kostendekkend mogen zijn.
- Woningcorporaties en projectontwikkelaars kunnen (in sommige gevallen) gebruik maken van beschikbare subsidies en/of hebben zelf een wettelijke taak in het verduurzamen van hun eigen vastgoed. Wanneer deze partijen gebruik maken van de 'groene leges', levert dat veel minder inkomsten op voor de gemeente.
- De overweging of subsidies meer geschikt zijn dan 'groene leges'. Subsidies kun je ook toepassen op niet-vergunningsplichtige maatregelen, en hebben daardoor een groter bereik en meer impact.

Kernboodschap

Het onderzoek levert de volgende resultaten op:

- Met het invoeren van 'groene leges' is sprake van inkomstenderving. Het is niet mogelijk om andere vergunningen duurder te maken om zo de inkomstenderving te compenseren, omdat leges maximaal kostendekkend mogen zijn. Het is daarom niet mogelijk om 'groene leges' in te voeren binnen bestaand budget.
- Het is niet waarschijnlijk, dat 'groene leges' kunnen worden ingevoerd binnen de huidige capaciteit, omdat er beleid moet worden opgesteld, er dient een financiële routing ontwikkeld te worden, en er dienen controles te worden uitgevoerd of de verduurzamingsmaatregelen volgens afspraak zijn uitgevoerd. Dit kost capaciteit die nu niet aanwezig is.
- Er zijn meerdere gemeenten die geëxperimenteerd hebben met het toepassen van 'groene leges'. In veel van die gemeenten heeft de pilot geen vervolg gekregen, vanwege weinig deelname van particuliere woningeigenaren.

Vanwege deze uitkomsten adviseren we om de 'groene leges' niet in te stellen.

Communicatie

De informatiebrief is openbaar en is daarmee voor belangstellenden toegankelijk. Het onderwerp geeft geen aanleiding voor extra communicatie.

Vervolg

Met deze informatiebrief wordt voldaan aan de motie, en is daarmee afgehandeld.

Bijlagen

Bijlage 1 motie 'groene leges'

Maashorst, 20 mei 2025

Burgemeester en wethouders van Maashorst

de secretaris,

de burgemeester,

J.A.G.M. van Aaken

J.A. van der Pas